

Debates over ‘negotiations in Oslo’ in context of finding solutions to the terrorism problem and its reflections on Turkish Media

Terör sorununa çözüm aranması bağlamında “Oslo görüşmeleri” tartışması ve Türk Medyasına yansımaları

Fatih Demir¹

Abstract

Dealing with terrorist organisation leaders of PKK has been one of the leading topic in September, 2012 in Turkey in terms of finding solutions to fighting against terrorism. A total of 19 national level newspaper and their columnists have been examined in terms of content analyze research method.

One of the research methods in use of Social Sciences is the content analysis method. The method has been started to use in School of Journalism in Columbia University at the beginning of 19th century. The main aim of the content analysis method is analyzing the content such as words, symbols, thoughts in systematic way.

The target of the method is to systematically analyze the count of the words, meaning of sentences, and inclination in terms of both in quantitative and qualitative and to detect consensus versus disagreements, and is also a progress to figure out meaning and the main idea of an article or a written document.

As the results of the research, three groups of ideas/columnists have been identified consist of 1) supporting negotiations with PKK,

Özet

Terör sorununa çözüm arayışları kapsamında dile getirilen PKK ile müzakere etmek fikri 2012 yılının Eylül ayında Türkiye gündeminde tartışma konusu olmuştur. Ulusal düzeyde ve günlük yayın yapan 19 gazete, 18-28 Eylül 2012 Tarihleri arasında incelenerek yayınlanan köşe yazıları üzerinden içerik analizine tabi tutulmuştur.

Sosyal bilimlerinde kullanılan araştırma yöntemleri içerisinde bir tanesi de içerik analizi yöntemidir. 19 y.y. başlarında Columbia Üniversitesi Gazetecilik okulunda başlayan içerik çözümlemesi çalışmaları daha sonra yaygınlaşarak kullanılmaya başlanmıştır.

İçerik analizinde amaç metin içeriğinde yer alan sözcükler, simgeler, semboller, düşünceler ve temalar gibi özelliklerin, açık yada gizli ifadeler ve anlamların sistematik bir şekilde yorumlanarak analiz edilmesidir. İçerik analizinde seçilen sözel, yazılı metinlerde yer alan anlatım ve eğilimlerin nicelik ve niteliğinin ortaya konması, benzerlik ve farklılıklarının açığa çıkartılması, içerikte ifade edilen anlatım ve amacın ortaya konması için sistematik bir çalışma yapılması hedeflenmektedir.

¹ Dr., Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, fdemir84@yahoo.com

2) sceptical about negotiations and offering to take some steps before starting negotiations and 3) regretting the idea of negotiations with PKK.

Keywords: Content analysis; communication; negotiations; media; negotiations in Oslo

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Araştırma sonucunda 1) PKK ile müzakereleri destekleyenler, 2) müzakere konusunda çekinceleri olan ve belirli şartların yerine getirilmesini öne sürenler ve 3) müzakerelerin terör sorununu çözeceğine inanmayarak bu fikri reddeden üç farklı düşüncede olan grubun bulunduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İçerik analizi; iletişim; müzakere; medya; Oslo görüşmeleri

Giriş

1980’li yıllardan beridir başta PKK terör örgütü eylemleri olmak üzere Türkiye uzun süredir terörle mücadele etmektedir. Terör konusu ülke gündeminde kimi zamanlarda daha geri sıralarda yer almış olsa da hiçbir zaman eksik olmamış bir gündem maddesi olmuştur. Türkiye’nin terörizmle mücadelesi süresi boyunca sorunun çözümü için farklı yol ve yöntem önerileri kamuoyunda tartışılmıştır. Kamuoyu tartışmalarının bir yansıması olarak medya konuyu her yönüyle ele almış, toplum içerisinde yer alan tartışmaları da sayfalarına ve ekranlara taşıyarak kamuoyunu bilgilendirme görevini yerine getirmiştir.

Sosyal olay ve olgulara karşı medyanın etkisi ve kamuoyu algısını yönlendirme gücü olduğu bilinmekle (Guojun, Go ve Kolmer, 2011) birlikte medyanın Türkiye’nin terörizmle mücadelesi sürecindeki etkisi bu araştırmanın konusu olarak seçilmemiştir.

Yöntem

İnsanların çevresinde meydana gelen sosyal gerçekliği anlamak ve tanımlamak üzere öngörüle bulunmak ve bu işlemi belirli bir sistem dâhilinde yapmak için mantıksal düşünmeye ve belirli kuralları takip ederek sosyal araştırmalar yapmaya ihtiyacı vardır (Demir ve Kul, 2011).

Sosyal bilimlerde olay ve olguların tanımlamak, açıklamak, yorumlamak ve öngörülerde bulunmak amacıyla nicel, nitel ve nicel ve nitel yöntemin birlikte kullanıldığı 3 yöntem ile araştırmalar yapılmaktadır. Nicel yöntemler genel olarak; Deneysel Yöntem, Betimleme Yöntemi, Yöneylem Araştırmaları olarak sıralanırken, Nitel yöntemler; Alan Araştırmaları, Örnek Olaylar, Etnografik Araştırmalar, Anlatıma Dayalı Araştırmalar olarak sıralanabilir. İçerik analizi ise nicel ve nitel yöntemin birlikte kullanıldığı bir yöntemdir. (Büyüköztürk, 2007).

Belirli bir konunun veya olayın gerçek hayat kuralları çerçevesinde irdelenmesi, sınırlılıklarının açıklanarak olgunun gerçekliği ve etkilerinin tartışılması örnek olay/olgu (Case Study) adı verilen bir

çalışmadır (Yıldırım & Şimşek, 2005). Bu çalışma temelde belirli bir olgunun elde var olan veriler ışığında yorumlanması, anlaşılır hale getirilmesi ve yorumlanması şeklinde yapılandırılmıştır.

Spesifik olayların açıklanması konusunda sosyal bilimlerde kullanılan araştırma yöntemleri içerisinde diğer bir tanesi de içerik analizi yöntemidir. 19 y.y. başlarında Columbia Üniversitesi Gazetecilik okulunda başlayan içerik çözümlemesi çalışmaları daha sonra yaygınlaşarak kullanılmaya başlanmıştır. İletişim bilimlerinde araştırmalar geliştiren Bernard Berelson (1952:18) İçerik analizi yöntemini açık iletişim kaynaklarının sahip olduğu belirgin içeriğin nesnel, sistematik ve nice olarak tanımlanmasına yönelik geliştirilmiş bir araştırma yöntemi olarak tanımlamaktadır. İçerik analizinin diğer bir özelliği ise toplumsal davranışları etkilemeden (unobtrusive) bir araştırma yöntemi olmasıdır (Raymond, 2000).

İçerik analizinde amaç metin içeriğinde yer alan sözcükler, simgeler, semboller, düşünceler ve temalar gibi özelliklerin, açık ya da gizli ifadeler ve anlamların sistematik bir şekilde yorumlanarak analiz edilmesidir. İçerik analizinde elementler tek tek ele alınmak yerine birbirleriyle olan ilişkilerine bakılarak yorumlanmaktadır (Taşdemir ve Kuş, 2011). İçerik analizinde seçilen sözel, yazılı metinlerde yer alan anlatım ve eğilimlerin nicel ve niteliğin birlikte değerlendirilerek ortaya konması, benzerlik ve farklılıklarının açığa çıkartılması, içerikte ifade edilen anlatım ve amacın ortaya konması için sistematik bir çalışma yapılması hedeflenmektedir (Knudsen ve diğerleri, 2011). Böylece içerikte fikir birlikleri ve çatışmalar, benzerlik ve farklıklar gibi sosyal bilimler açısından anlam ifade eden sonuçlara ulaşmak mümkün olabilmektedir.

İçerik analizinin en temel unsurları olarak nesnellik, sistematiklik, nicelsellik, açık olma özellikleri sıralanabilir. Sayısal olmayan bilgilerin kategorik olarak ve sayısal hale getirilerek anlaşılmasına yardımcı olan içerik analiz çalışması sosyal bilimlerde konunun daha anlaşılır hale getirilmesi için metin içeriğinin sistematik ve nicel tanımlanmasına yönelik bir araştırma tekniğidir (Attali, 2011).

İçerik analizi; araştırmacının subjektif yorumlarından ziyade salt metin içerisinde geçen kelime, söylem ve ifadelerin derlenmesi, sayılması ve anlamlandırılması temelinden yapılan bir çalışmadır. Bernard (1952) tarihte medyada yer alan haber içeriklerinin bu yöntem ile çalışan ilk bilim adamlarındadır.

İçerik analizi bir metin üzerinde geçen tüm ifadeleri değerlendirmeye almayabilir. Daha çok araştırma sorusuna karşılık veren, ifade ve imaların tespit edilerek anlamlandırılması amacıyla kullanılır. İçerik analizi yöntemi yalnız kayıtlı içeriğin incelenmesine odaklanması nedeniyle eleştirilmekle birlikte zamandan tasarruf etme olanağı veren, tüm araştırma verilerinin bir araya getirilerek pratik, zaman aralıklı araştırmalara fırsat tanıyan, araştırmacının subjektif ölçütleri ile etki altında kalmayan bir araştırma yöntemi olarak sosyal bilimlerde yer almaktadır (Weber, 1984).

Türkiye kamuoyunda terör sorununa çözüm üretilmesi amacıyla PKK terör örgütü ile görüşmelere tekrar başlanabileceğine dair siyasilerin yapmış olduğu açıklamalar yankı bulmuş, siyasilerin açıklamaları ve peşinden yaşanan gelişmeler ulusal basında tartışılmış ve köşe yazılarına konu olmuştur. Tartışmaların yoğun olarak yaşandığı tarih dilimi olan 18 – 28 Eylül 2012 tarihleri arasında ulusal basında konuya ilişkin 350’den fazla haber yer almış ve bu görüşme 140’den fazla köşe yazısına konu olmuştur. Araştırma kapsamında taranan 140 köşe yazısının bir kısmı araştırma sorusuna yanıt vermediği görülerek değerlendirmeye alınmamıştır. Bununla birlikte araştırma sorusuna yanıt veren ve “PKK ile tekrar müzakerelere başlanması” konusu ulusal basında birçok değerlendirmenin yer aldığı görülmüştür.

Araştırma sorusuna yanıt almak üzere belirlenen 18-28 Eylül 2012 tarih aralığında basında yer alan haber metinlerinin bir kısmına okurların hafızasını tazelemesi ve dönemin tartışma ve gelişmelerini hatırlatmak üzere makale içerisinde ayrıca ve kısaca yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında; farklı sosyal gruplar üzerinde kamuoyu oluşturma gücü bulunan, ulusal çapta ve günlük yayın yapan gazeteler incelenmiştir.

Hedef kitleleri aynı ve farklı olan gazetelerin aynı zamanda hedef kitlelerine yönelik vermek istediği mesajlar ve bu mesajların başarıyla iletilmiş olduğu kabul edilirse, hedef kitle üzerinde oluşturabileceği muhtemel algı da dikkate alınarak seçilmiştir. Bu kapsamda incelenen ulusal gazeteler -harf sırasına- göre şunlardır:

Tablo 1 İçerik analizine kaynak teşkil eden ulusal gazeteler

1	Akşam	11	Radikal
2	Aydınlık	12	Sabah
3	Cumhuriyet	13	Sözcü
4	Günlük Evrensel	14	Star
5	Habertürk	15	Takvim
6	Hürriyet	16	Taraf
7	Milliyet	17	Yeni Şafak
8	Ortadoğu	18	Yeniçağ
9	Özgür Gündem	19	Zaman
10	Posta		

Araştırma kapsamında ele alınan ve yazarın subjektif değerlendirmesini yansıttığı düşünülen basın metinleri üzerinde “Yazarın Terör örgütü ile müzakere yapılması (Basında tanımlandığı şekliyle ifade edecek olunursa “Oslo görüşmeleri”) konusunda yaklaşımı nedir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırma çerçevesinde ulusal düzeyde ve günlük yayın yapan toplam 19 gazetede yer alan haber ve köşe yazıları için içerik analizi yapılmış, konuyla ilgili çıkan metinler incelenmiş, tekrar eden temel temalar belirlenerek içerik analizi yapılmıştır.

İçerik analizi çalışmaları metin içerisinde birebir örtüşen ifadeler üzerinden hareketle yapılmaz. İçerik analizi daha çok anlam olarak aynı kategori içerisinde gruplanabilecek ifadelerin yakalanarak “çıkartım” yapılması tekniğinin kullanıldığı bir analiz yöntemidir. Bu bağlamda bazı düşüncelerin aynı kategori içerisinde yer alan yazarlar tarafından farklı kelimelerle ancak aynı anlama gelecek şekilde ifade edildiği görüldüğünden, alıntısı yapılan ifadelerde kişisel referanslama yapılmamıştır.

Bulgular

a) 18-28 Eylül 2012 Tarihleri Arasında Oslo Görüşmelerine İlişkin Basında Yer Alan Gelişmeler

Oslo tartışmalarının başlamasını tetikleyen ve basına yansıyan tartışma süreci 20 Eylül 2012 tarihinde ilk kez Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın “Milli İstihbarat Teşkilatı yetkililerinin terör örgütü ile görüşmesinin mümkün olabileceğini” dile getirmesi ile başlamıştır. Bu tarihten sonra 24, 25 ve 26 Eylül 2012 tarihlerinde Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay, Adalet Bakanı Sadullah Ergin ve son olarak 27 Eylül 2012 tarihinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın konu hakkındaki sözlerinin basına yansması ile süreç devam etmiştir. Tartışmaların devam ettiği günlerde terör örgütü adına Zübeyir Aydar'ın bir demeci de basına yansmıştır.

Süreç içerisinde basında yer alan bazı haberlerin kronolojik sıralaması ve içeriklerinin aşağıdaki şekilde olduğu gözlenmiştir;

BELKİ DEVLET PKK'YLA ŞU ANDA DA GÖRÜŞÜYOR

20 Eylül 2012

CHP'nin Oslo görüşmeleriyle ilgili eleştirisini yanıtlayan Arınç, "İhtiyaç olursa MİT gider istediğiyle görüşür, belki de görüşülüyor" dedi Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Oslo görüşmelerinin bir senedir konuşulduğunu, MİT'in bu tür temaslar yapması gerektiğini belirterek, "MİT gider istediğiyle görüşür, belki de görüşülüyor. MİT bunu yapmazsa suçlu olur" dedi. Arınç, NTV canlı yayınında Ankara Temsilcisi Nilgün Balkaç'ın sorularını yanıtladı, gündemi değerlendirdi: MİT'in yaptığı görüşmeler bir seneden beri konuşuluyor. İhtiyaç olursa MİT gider istediğiyle görüşür, belki de görüşülüyor. Bunu ben bilmem. MİT bunu yapmazsa suçlu olur. MİT'in bu tür temaslar yapması lazım.

ATALAY: OSLO DAKİ GİBİ YİNE GÖRÜŞEBİLİRİZ

24 Eylül 2012

Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay, Türkiye'nin birliğini, bütünlüğünü, kardeşliğini ve o bütünlük içinde huzurla büyük Türkiye olarak yoluna devam etmesi için gerektiğinde yine Oslo görüşmeleri gibi görüşmeleri yapabileceklerini belirterek, ancak şu anda böyle bir görüşme olmadığını söyledi. Beşir Atalay, şunları kaydetti: "Şu ana kadar hükümetin örgütle, herhangi bir kimseyle bir mutabakatı yoktur. Bir anlaşması yoktur. Devletin istihbarat birimi bu görüşmeleri sağlamış ve orada hiç bir mutabakat söz konusu değildir. Yalan söylüyorlar.

Ana muhalefet partisi bugün çıkıyor bunu Meclis'e yargıya götüreceğiz falan. Terör örgütüne çözüm için yollar arayalım diyordu yine dönüş yaptı, onlar kendi içinde de çelişkili güven vermeyen bir duruma düştüler."

PKK: YENİ OSLO SÜRECİNE HAZIRIZ

25 Eylül 2012

Oslo müzakeresine katılan KCK Yürütme Konseyi Üyesi Zübeyir Aydar, BBCye açıklamasında, MİT ile PKK arasında Oslo'da yürütülen ancak sonuç alınmadan yarıda kesilen görüşmelerin yeniden başlatılmasını istedi. AYDAR, hükümetin görüşmeleri tek taraflı olarak kestğini, şimdi kendilerinin müzakere için şartsız olarak Masaya oturabileceklerini söyledi. MİT ve PKK temsilcileri arasında Norveç'in başkenti Oslo'da gerçekleştirilen görüşmelere katılanlardan KCK Yürütme Konseyi üyesi Zübeyir Aydar, sürecin tıkanmasından hükümeti sorumlu tutarken, görüşmelerin yeniden başlamasını istediklerini söyledi.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN'DEN 'TERÖRE ÇÖZÜM' AÇILIMI

26 Eylül 2012

'Devlet, sorunu çözmek için elindeki enstrümanların hepsini kullanır. Bunlar milletin geleceği ve selameti içindir' diyen Ergin, "Öcalan'ın da bu sürece girmesi konusunda ayırım yapmadığını" ifade etti. Bakan, Öcalan'ın ailesiyle görüştüğünü, avukatları istemediğini kaydetti. Adalet Bakanı Ergin, "Bir devlet çözüm için elindeki enstrümanların hepsini kullanır" diyerek ekledi: Öcalan'ın da bu sürece girmesi konusunda ayırım yapmıyorum.

BOZDAĞ: OSLO DAHA ÖNCE YAPILMALIYDI

27 Eylül 2012

Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ, Oslo görüşmeleri ile ilgili, "Şu anda böyle bir görüşme yok" dedi. Başbakan Yardımcısı Bozdağ TV Net'te Oslo görüşmeleri ile ilgili muhalefetten yöneltilen eleştirilerin hatırlatılması üzerine şunları söyledi: "Siz terör örgütünü bitirmek istiyorsanız nasıl olacak? Terör örgütüyle görüşmeden nasıl olacak? Yok efendim, onunla görüşmeyelim de arada biri olsun. Sonuçta o gidip onlarla konuşmuyor mu? Devletin Millî İstihbarat Örgütü niye vardır? Devletlerin millî istihbarat örgütlerinin vazifesi budur. Bugün bu görüşmeler niye yapılıyor diye değil, esasında şimdiye kadar terörü bitirmek için bu görüşmeler niye yapılmadı diye bence binlerinin eleştirilmesi lazım. Yoksa şimdi eğer bu adımlar atılmamış olsa o zaman Hükümeti suçlamak lazım. Şu anda böyle bir görüşme yok. Ama terörün sonlandırılması konusunda halkımızın bizden bir talebi var, terör bitsin, terör sona ersin, ama nasıl bitirse bitsin, nasıl sona erdirilse erdirilsin; yani vatandaşımızın yönetime dair bir tercihi yok."

BAŞBAKANDAN İKİNCİ OSLO SİNYALİ: İMRALI GÖRÜŞMELERİ YİNE OLABİLİR

27 Eylül 2012

Başbakan Erdoğan, katıldığı bir televizyon programında Oslo sürecine değinerek, "İmrالی ile ilgili görüşmeler yine olabilir" diye konuştu. Erdoğan, "Terör görüşmeleri iletişimdeki samimiyetsizlik nedeniyle kesildi. Terör örgütünün uydurma yazısını belge diye sundular. O aslında belge değil" dedi. Erdoğan, yeni bir Oslo görüşmesinin olup olmayacağına ilişkin soruya şu yanıtı verdi: "Görüşmeleri MİT Müsteşarım Emre Bey zamanında başlattım. Ve şu anda kesilmesinin bazı sebepleri oldu. İletimdeki samimiyetsizlik nedeniyle 'burada bu işi keselim' dedik. Terör örgütü çok ciddi yanlış yaptı. Uydurma bir metni belge olarak sundular. Oradaki görüşmelerin içerisinde yok mu? Vardır. Ama tarafların imzası yok. Bunu medyaya pas ettiler. Hemen

yargı devreye girdi, ardından benim üzerime geleceklerdi. 'Onun üzerine niye gidiyorsunuz, benim üzerime gelin' dedim. Eğer imzası olsaydı niye attın diye sorardın. Görüşme detayları bize anlatılıyor." 'Bunu yapmak zorundayız' Erdoğan, bir gazetecinin "Oslo görüşmeleri ne noktaya gelmişti?" sorusuna ise, "Medyaya servis edilen metin üzerinden, müsteşarımın üstüne gittiler, bende 'ne yapacaksınız bana yapın, onu oraya gönderen benim' dedim. Dünyanın neresinde istihbarat teşkilatları yan gelip yatar? Biz şimdi burada çözüm için yapılması gereken neyse bunu yapmak durumundayız. Biz medyadan da bu konuda istifade etmek isteriz" yanıtını verdi.

b) OSLO GÖRÜŞMELERİNİN KÖŞE YAZILARINA YANSIMASI

İçerik analizi şeklinde ve araştırma sorusu olan “**Yazarın Terör örgütü ile müzakere yapılması (Basında tanımlandığı şekliyle ifade edecek olunursa “Oslo görüşmeleri”) konusunda yaklaşımı nedir?**” ifadesine cevap aranmıştır. Araştırma kapsamında taranan 140 köşe yazısının bir kısmı araştırma sorusuna yanıt vermediği görülerek değerlendirmeye alınmadığı araştırmanın metot kısmına değinilmiştir.

Ele alınan köşe yazıları, yayımlandıkları gazeteler göz önüne alınarak değerlendirildiğinde; aynı gazetede farklı görüşte yer alan yazarların olduğu gibi, bazı gazetelerin yalnız bir görüşü destekleyen köşe yazılarına yer verdiği gözlenmiştir.

Araştırmada yer verilen gazeteler ve köşe yazılarının ve yazarlarının Oslo görüşmelerini destekleyenler, Oslo görüşmelerini çekinceli olarak destekleyenler ve Oslo görüşmelerine karşı çıkanlar şeklinde 3 grupta toplandığı gözlenmiştir. Bu grupların ağırlıklı olarak yoğunlaştığı yargılar aşağıdaki şekilde ifade edilebilir;

- 1) Oslo görüşmelerini destekleyenler: Müzakereler gereklidir ve Oslo süreci desteklenmelidir.
- 2) Oslo görüşmelerini çekinceli olarak destekleyenler: Ancak belirli şartlar yerine getirildikten sonra müzakerelere geçilebilir.
- 3) Oslo görüşmelerine karşı çıkanlar: Terör örgütü ile müzakere etmek sorunu çözmeyecektir.

I. Oslo görüşmelerini destekleyenler: müzakerelerin çözüm için gerekli olduğuna inanan ve Oslo sürecini destekleyen kişilerden oluşmaktadır. Bu grubun görüşlerinin yoğunlaştığı ifadeler şu şekilde tespit edilmiştir:

1. Başş ve çözüm için Kürt özgürlük hareketiyle müzakere konusunda AKP – CHP mutabakatı Türkiye'nin önünü açar.
2. Başbakan Erdoğan'ın zamanında Esad'a dediği gibi “Reform yapmak için şiddetin durmasını beklememelisiniz.”
3. TSK bu güne kadar PKK'yı 6 kez bitirdi. Fakat dağa çıkış sürdüğü için PKK 5-6 bin silahlı insana sahip. O halde silahlı mücadeleye paralel olarak demokratik çözüm üretmek ve sonuca ulaştırmak sivillerin ve özellikle de siyasilerin işidir.
4. Müzakereler terör sorununun çözümü için mutlaka gereklidir ve yeni bir Oslo süreci başlatılmalıdır.

- 5 Habur girişini şova çeviren PKK'lılar hükümeti arkadan bıçaklamaya kalktı. Oslo sürecini deşifre etti. Başbakan Haklı.. Her iki olay da AK Partinin oylarını düşürmedi.
- 6 Müzakere sürecini destekleyen Adalet Bakanı destekliyor, bu çıkışını hükümete de taşımaması ve Başbakanı da ikna etmesini diliyorum.
- 7 Hükümetten gelen bu kuvvetli hamlenin ardından, BDP için de siyaset yolu açılmış oluyor.
- 8 Terör bitecekse, akan kan duracaksa, şehit haberleri gelmeyecekse, sorun çözülecekse: Öcalan ile görüşülmesine “Hayır” diyecek insan kaldı mı Türkiye’de?
- 9 CHP hükümeti “Neden PKK ve Öcalan’la görüşüyorsun” diye mi, yoksa “Neden sonuç alıcı görüşmeler yapmıyorsun” diye mi sıkıştıracağız?
- 10 Her şeyden önce müzakere eden değil, edemeyen devlet güçsüzdür.
- 11 28 yıldır süren bir savaş bu... Türk tarafının kaybı 10 bin kişiyi aştı, kurtuluş savaşındakinden fazla. Böyle mi devam etsin yani? Elbette örgütle görüşülerek çözüm aranacak.
- 12 Silahları susturmak, cenazeleri durdurmak için elbette örgütle görüşülür. Protokol maddelerini okuyunca, ateşin kesilmesi için tek bir adımın kaldığını görebilirsiniz.
- 13 Müzakereler ve barış savaşı arasında olur. Savaş PKK ile yapılıyorsa barış da PKK ile yapılır.
- 14 Bırakın eleştirmeyi Oslo süreci için AK Partiyi kutlamak, cesaretlendirmek, vazgeçmesini önlemek gerekiyordu. AK Parti Oslo sürecine girdiği için değil, sonuçlandıramadığı için eleştirilmelidir.
- 15 CIA ve MOSSAD’ın PKK ile görüşmesinde kılı kırkırdamayanlar, MİT inisiyatif aldı diye ayağa kalkıyorlar. Başka?
- 16 Savaşan taraflardan birinin yer almadığı bir barış masası kurulabilir mi?
- 17 Oslo süreci Tayyip Erdoğan’ı vurmak için internete düşürülmüştü, tam tersi sonuç verdi.
- 18 Akan kanı durduracak tek seçenek müzakeredir.
- 19 Seçimlerin peş peşe yapılacağı bu dönem iktidarı barış için en fazla zorlayabileceğimiz bir dönemdir.

Bu düşüncede olan yazarlardan ön plana çıkanlar şunlardır:

Tablo 2 Oslo görüşmelerini destekleyen köşe yazarları ve gazeteleri

Yazar	Gazetesi
Mete Çubukçu	Akşam
Ali Sirmen	Cumhuriyet
Ali Kenanoğlu	Günlük Evrensel
Ender İmrek	Günlük Evrensel
Yusuf Karataş	Günlük Evrensel
Fatih Altaylı	Habertürk
Mehmet Yılmaz	Hürriyet
Güneri Civaoğlu	Milliyet
Hasan Cemal	Milliyet
Mehmet Tezkan	Milliyet
Metin Münir	Milliyet
Ayşe Batumlu	Özgür Gündem
Muzaffer Ayata	Özgür Gündem
Suat Bozkuş	Özgür Gündem
Veysi Sarısözen	Özgür Gündem

Mehmet Ali Birand	Posta
Cengiz Çandar	Radikal
Ezgi Başaran	Radikal
Koray Çalışkan	Radikal
Oral Çalışlar	Radikal
Emre Aköz	Sabah
Eser Karakaş	Star
Mehmet Ocaktan	Star
Mustafa Karaalioğlu	Star
Nasuhi Güngör	Star
Ahmet Altan	Taraf
Demiray Oral	Taraf
Gürbüz Özaltnlı	Taraf
Hadi Uluengin	Taraf
Murat Çelik	Vatan
Okay Gönensin	Vatan
Ruşen Çakır	Vatan
Cem Küçük	Yeni Şafak
Kürşat Bumin	Yeni Şafak
Mehmet Metiner	Yeni Şafak
Murat Aksoy	Yeni Şafak
Tamer Korkmaz	Yeni Şafak

II. Oslo görüşmelerini çekinceli olarak destekleyenler: müzakere konusunda daha temkinli olmak gerektiği, belirli şart ve koşullara bağlı olarak müzakerelerden sonuç alınabileceğini düşünmekte olan kişilerden oluşmaktadır. Bu grubun görüşlerinin yoğunlaştığı ifadeler şu şekilde tespit edilmiştir:

- 1 Müzakereler sorunun çözümünde gerekli olsa da, Türkiye Cumhuriyeti Devleti çok güçlü ve Terör örgütünün taleplerinin minimum düzeyde kalmak zorunda olduğu bir dönemde yapılmalıdır.
- 2 PKK Silah bırakmadan müzakerelerden sonuç elde edilemez.
- 3 Örgüt ile oturmadan önce, lider kadroyu oyun dışına çıkartmak şart.
- 4 Devlet Kürt halkının bütün demokratik taleplerini müzakere aracı yapmaksızın karşılamalıdır.
- 5 PKK ile Kürtlerin hakları üzerine değil, eldeki silahları ne yapacaklarına, dağdakilerin akıbetlerinin ne olacağına dair müzakere yapılmalı.
- 6 Devlet 'yolun sonuna gelindi, silahları bırakın çağrısı yapacak' görüşmeler ondan sonra başlayacak, Oslo'da veya bir başka yerde.
- 7 PKK'nın saldırıları arttırma planları bu kadar aşikâr iken, bırakın müzakere etmeyi, bunun sinyalinin vermek bile örgütte canlanmaya neden olur.
- 8 PKK ile bir gün mutlaka müzakereler yapılacaktır ama zamanlamada yapılacak hata amaca ulaştırılmayacağı gibi ağır faturalar da çıkaracaktır.
- 9 Meclis çatısı altında sorun ele alınmalı.
- 10 Başbakan muhalefete PKK ile görüştüğümüzü ispatlamakla yükümlüsünüz diyordu. Sonra Oslo belgeleri sızdı. Şimdi muhalefet hesap soruyor.

- 11 Afilli basın toplantıları, seçim öncesi vaatleri veya büyük animasyonlarla sunulan vaatler ve balkondan edilen büyük laflar... Bunlar iyi hoş da devamı gelmeyince hayal kırıklığına yol açabiliyor.... Bu Pazar belki şehre “Devletin Kürt Baharı” denilen bir film gelecek, bir güzel orman olacak, iklim değişecek, akdeniz olacak...
- 12 Hükümet yeni müzakere süreci diyerek kamuoyundan destek bekliyor. Ancak siyasal iktidarı ve PKK cephesinin 1. Oslo sürecinden çıkaracağı önemli dersler var. Yoksa bu sürecin de heba olması işten bile değil.
- 13 Bu süreçte Öcalan kullanılarak örgüt yurt dışına çıkarılmalıdır, KCK yapısı fesh ettirilmelidir, örgütün çekirdek kadrosunun bir kısmına siyaset hakkı verilmeli bir kısmı da Avrupa’ya sürgüne gönderilmelidir, bu şartlarda müzakereler yabancılar karıştırılmadan yapılmalıdır.
- 14 İmralı, Kandil ve Suriye merkezli ayrılıkçı örgütle hangi merkezde müzakere başlatılacak? Oslo’ya dönüş çok zor.
- 15 Müzakere masasına oturduğunda hükümet temsilcileri “Lideriniz elimizde, buraya gelirken de başka liderlerinizi ele geçirdik, büyük şehirlere yaptığımız mühimmat yığınaklarının tamamını ele geçirdik” diyerek PKK’yı zorlamak yerine, “Büyük şehirlere mühimmat yığınagınızı biliyoruz, şikâyetçi olduğunuz yerel yöneticilerinizi bize bildirin” tarzı zayıflık cümleleri kurmak zorunda kaldığı için masaya güçlü oturulamadı.

Bu düşüncede olan yazarlardan ön plana çıkanlar şunlardır:

Tablo 3 Oslo görüşmelerini çekinceli olarak destekleyen köşe yazarları ve gazeteleri

Yazar	Gazetesi
Adem Yavuz Arslan	Bugün
Ahmet Taşgetiren	Bugün
Şükrü Küçükşahin	Hürriyet
Derya Sazak	Milliyet
Melih Aşık	Milliyet
Cüneyt Özdemir	Radikal
Nazlı Ilıcak	Sabah
Emre Uslu	Taraf
Kurtuluş Tayız	Taraf
Markar Esayan	Taraf
Mustafa Mutlu	Vatan
Mehmet Kamış	Zaman

III. Oslo görüşmelerine karşı çıkanlar: Oslo müzakerelerinin faydasına inanmayarak, Terörle mücadele de örgüt ile müzakere yapmanın sorunu çözmeyeceği gibi, devletin bir zafiyeti olarak değerlendirmektedirler. Bu grubun görüşlerinin yoğunlaştığı ifadeler şu şekilde tespit edilmiştir:

- 1 Terör örgütü ile müzakere yapmak, sorunun çözümü için kesinlikle doğru bir yöntem değildir.
- 2 Oslo görüşmeleri Anayasal bir suçtur.
- 3 1. Oslo görüşmesinin mutabakat metninde yüce divanlık suçlar yer almaktadır.
- 4 1. Oslo sürecinin öğrettiği PKK ne taviz alırsa alsın silah bırakmaya niyeti yok.
- 5 Oslo, İmralı ve Habur hesap verilmesi gereken eylemlerdir.

- 6 Terörle mücadele siyasetle müzakere söylemine aykırı olarak, devlet terör örgütü ile görüşürse süreci olumsuz etkilemiş olur.
- 7 Oslo üzerinden süreç, sadece hükümeti değil devleti de felakete sürüklüyor.
- 8 3. Ülke hakemliğinde görüşme yapmak, devlet ciddiyetimize yakışmaz ve 3. Ülkelerin devlet sınırlarımıza vakıf olmasına neden olur.
- 9 Terör örgütüyle müzakere yaptığımızı öne sürenler alçaktır diyen iktidarın, MİT üzerinden PKK ile pazarlık yaptığı ortaya çıktı. Şimdi de ben görüşmedim devlet görüştü diyorlar.
- 10 Terör sorununa örgüt ile müzakere ederek değil, meclis çatısı altında çözüm aranmalıdır.
- 11 Oslo mutabakatını açıklamak yerine, konuyu soranlara “Bunlar hain” diyor başbakan, sonra da süreç yeniden başlayabilir diyor.
- 12 Müzakerelerden barış beklemek hayal, hele de bu hükümet Apo’dan medet umuyorsa ve Güneydoğu’nun ileri de özerk olacağına inanmışsa...
- 13 “PKK ne istediye verdiler, PKK’yı kanla kazanmaya alıştırdılar...” Bu görüş çok yanlış değil.
- 14 PKK sürekli halk savaşından bahsediyor, savaş çığırları atıyor. Müzakerelere başlamanın siyaseten bir karşılığı olabilir ama pratikte bir anlamı yok.
- 15 PKK bu güne kadar karşısında hep TSK’yı gördü, şimdi siyasi bir parti olarak AK Partiyi görmek istiyor.
- 16 Oslo’nun tutanakları İngiltere’nin elinde, benim ülkemi yönetenlerin haline bakın, aydınlarına bakın.
- 17 Saldırıları karşısında tek bir geri adım atmayacağız dedikten sonra müzakere mesajları son derece yanlış.
- 18 Bir taraftan Oslo’nun hesabını soruyoruz, diğer taraftan silah bırakılacaksa Oslo tipi müzakereler devam etsin. Kim bilir dağdakiler ne gülüyordur.
- 19 Asıl saik teröre çözüm bulmak falan değildir, açıktan açığa Türk milletinin reflekslerini köreltip, eşkıya karşısında ‘çaresiz duruma düşme’ hissini vermektir.
- 20 Ankara PKK’ya nefes aldirmaya uğraşsın, PKK ‘Uzun Soluklu Savaşa Hazır Olun’ çağrısı yapıyor.
- 21 Demokratik özerklik Apo’nun rahat ettirilmesi ve KCK tutuklularının serbest bırakılması karşılığında PKK’nın sunacağı hizmet “ateşkes”tir. Silah bırakmak falan yoktur.PKK’nın müzakere şartı ve çerçevesi budur.
- 22 CHP’li Tarhan: “Sabah çocuklarımızı öldürenlerle öğlen oturup kahve içilmez.”
- 23 “Oslo süreci devam ediyor olabilir” dediler. Daha ne desinler.Af çok yakın merak etmeyin. Devletiniz sizi affedecek.
- 24 Oslo sürecinde atılan tüm adımları da dikkate aldığımızda anlaşılın o ki: PKK hiç bir zaman silah bırakmayacak taki siz elinden silahı alıncaya kadar.
- 25 Terörden bunalan iktidarın müzakere sürecini yeniden başlatmak zorunda kaldığı inancı uyandırılıyor. İktidarın bu görüntüyü bir an önce düzeltmesi gerekir.Aksi halde şart dayatmanın hayali bile kurulamaz.

Bu düşüncede olan yazarlardan ön plana çıkanlar şunlardır:

Tablo 4 Oslo görüşmelerine karşı çıkan köşe yazarları ve gazeteleri

Yazar	Gazetesi
İsmet Özçelik	Aydınlık
Kurtul Altuğ	Aydınlık
Mehmet Ali Güller	Aydınlık
Sebahattin Önkibar	Aydınlık
Şahin Mengü	Aydınlık
İhsan Bal	Habertürk
Yalçın Bayer	Hürriyet
Melih Aşık	Milliyet
Ali Öncü	Ortadoğu
Necdet Sivasslı	Ortadoğu
Orhan Karataş	Ortadoğu
Yıldıray Çiçek	Ortadoğu
Rauf Tamer	Posta
Cüneyt Özdemir	Radikal
Eyüp Can	Radikal
Hasan Celal Güzel	Sabah
Mehmet Türker	Sözcü
Emin Pazarıcı	Takvim
Emre Uslu	Taraf
Kurtuluş Tayiz	Taraf
Güngör Mengi	Vatan
Mustafa Mutlu	Vatan
Ahmet Gürsoy	Yeniçağ
Ahmet Takan	Yeniçağ
Ahmet Takan	Yeniçağ
Altemur Kılıç	Yeniçağ
İsrafil Kumbasar	Yeniçağ

Araştırmada ele alınan “Yazarın Terör örgütü ile müzakere yapılması (Basında tanımlandığı şekliyle ifade edecek olunursa “Oslo görüşmeleri”) konusunda yaklaşımı nedir?” sorusunun cevabını veren köşe yazıları incelendiğinde;

Müzakereleri destekleyen toplam 37 köşe yazısının, müzakere sürecinin belirli şartlarla desteklenmesi gerektiğini savunan toplam 12 köşe yazısının ve müzakere sürecini reddeden toplam 26 köşe yazısının bulunduğu görülmüştür.

İçerik analizi metoduyla araştırmaya dahil edilen gazeteler ve köşe yazarları gruplarına göre sayıları incelendiğinde şu tablo ortaya çıkmaktadır;

1. Grup: Müzakereler gereklidir ve Oslo süreci desteklenmelidir.

Tablo 5 Oslo görüşmelerini destekleyen gazeteler ve köşe yazısı sayıları

Gazete	Köşe Yazısı Sayısı	Gazete	Köşe Yazısı Sayısı
Akşam	1	Cumhuriyet	1
Günlük Evrensel	3	Habertürk	1
Hürriyet	1	Milliyet	4
Özgür Gündem	4	Posta	1
Radikal	4	Sabah	1
Star	4	Taraf	4
Vatan	3	Yeni Şafak	5
Toplam 37 Köşe Yazısı			

Müzakerelerin desteklenmesi gerektiği ve müzakerelerin sorunun çözümü için önemli bir adım olduğunu düşünen toplam 37 köşe yazarlarının bulunduğu bu grupta en fazla köşe yazısının (5) Yeni Şafak gazetesinde yer aldığı dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra (4) köşe yazısı ile bu fikirleri en çok destekleyen köşe yazılarının Milliyet, Özgür Gündem, Star ve Taraf gazetelerinde yer aldığı gözlenmektedir.

2. Grup: Ancak belirli şartlar yerine getirildikten sonra müzakerelere geçilmelidir.

Tablo 6 Oslo görüşmelerini çekinceli olarak destekleyen gazeteler ve köşe yazısı sayıları

Gazete	Köşe Yazısı Sayısı	Gazete	Köşe Yazısı Sayısı
Bugün	2	Hürriyet	1
Milliyet	2	Radikal	1
Sabah	1	Taraf	3
Vatan	1	Zaman	1
Toplam 12 Köşe Yazısı			

Müzakerelerin daha çok PKK terör örgütünün silah bırakması amacıyla yapılması gerektiği, mevcut şartlarda müzakere yapmanın terör sorununa çözüm getirmeyeceği düşüncesinde olan toplam 12 köşe yazısının bulunduğu görülmektedir. Taraf gazetesi (3) köşe yazısı ile en fazla bu konuya yer veren gazete olurken, Taraf gazetesini (2) köşe yazısı ile Bugün ve Milliyet Gazeteleri izlemektedir.

3. Terör örgütü ile müzakere etmek sorunu çözmeyecektir.

Tablo 7 Oslo görüşmelerine karşı çıkan gazeteler ve köşe yazısı sayıları

Gazete	Köşe Yazısı Sayısı	Gazete	Köşe Yazısı Sayısı
Aydınlık	5	Habertürk	1
Hürriyet	1	Milliyet	1
Ortadoğu	4	Posta	1
Radikal	2	Sabah	1
Takvim	1	Taraf	2
Vatan	2	Yeniçağ	5
Toplam 26 Köşe Yazısı			

Terör örgütü ile yapılması muhtemel görüşmelere farklı motivasyonlarla karşı çıkan toplam 26 köşe yazısı tespit edilmiştir. Bu grupta (5) köşe yazısına yer veren Aydınlık ve Yeniçağ gazeteleri olduğu gözlenmektedir. (4) köşe yazısı ile Ortadoğu gazetesi de müzakerelere karşı çıkan gazete olmuştur. Aydınlık, Yeniçağ ve Ortadoğu gazetelerinin bir diğer ortak yanının da “Oslo Görüşmeleri” tartışmalarında yalnız karşı çıkan köşe yazısı yayınladıkları bulunmuştur.

KAYNAKÇA

- Attali, Y. (2011). A Differential Word Use Measure for Content Analysis in Automated Essay Scoring, Research Report, Educational Testing Service, İndirilme Tarihi 05.12.2012 <http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=ED525309>
- Bernard B. (1952) *Content Analysis in Communication Research*. Glencoe, Ill: Free Press 1971 (İlk Baskı: 1952)
- Büyüköztürk, Ş. (2007), *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Demir, F., Kul, M. (2011). *Modern Bir Araştırma Yöntemi Olarak; Q Metodu*. Ankara: Adalet Yayınları
- Guojun Z.; Go, F.; Kolmer, C. (2011). The impact of international TV media coverage of the Beijing Olympics 2008 on China's media image formation: a media content analysis perspective. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*. Jul2011, Vol. 12 Issue 4, s319-336. ss.18
- Knudsen, A. K.; Omenas, A. N.; Harvey, S. B.; Lovvik, C. M. S.; Lervik, L. V.; Mykletun, A. (2011). Chronic fatigue syndrome in the media: a content analysis of newspaper articles. *JRSM Shorts*. May2011, Vol. 2 Issue 5, s1-6. ss.6
- Raymond, M. L. (2000) *Unobtrusive Methods In Social Research*. Buckingham · Philadelphia: Open University Press
- Taşdemir, A., Kuş, Z. (2011). The Content Analysis of the News in the National Papers Concerning the Renewed Primary Curriculum, *Educational Sciences: Theory and Practice*, s11 n1 s170-177

- Weber, R. P. (1984). Computer-Aided Content Analysis: A Short Primer Qualitative Sociology. *Spring/Summer84*, Vol. 7 Issue 1/2, s126. ss.22
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık

Extended English Abstract

Dealing with terrorist organization leaders of PKK has been one of the leading topic in September, 2012 in Turkey in terms of finding solutions to fighting against terrorism. A total of 19 national level newspaper and their columnists have been examined in terms of content analyze research method. In this research a total of 350 news and 140 columns in Turkish media which consist of 19 nation-wide newspapers published, in the terms of 18-28 September 2012, undertaken to examine both conceptual and relational analysis.

One of the research methods in use of Social Sciences is the content analysis method. The method has been started to use in School of Journalism in Columbia University at the beginning of 19th century. The main aim of the content analysis method is analyzing the content such as words, symbols, thoughts in systematic way.

The target of the method is to systematically analyze the count of the words, meaning of sentences, and inclination in terms of both in quantitative and qualitative and to detect consensus versus disagreements, and is also a progress to figure out meaning and the main idea of an article or a written document.

Following newspapers have been selected as subject of this study:

Newspapers		Newspapers (Cont.)	
1	Akşam	11	Radikal
2	Aydınlık	12	Sabah
3	Cumhuriyet	13	Sözcü
4	Günlük Evrensel	14	Star
5	Habertürk	15	Takvim
6	Hürriyet	16	Taraf
7	Milliyet	17	Yeni Şafak
8	Ortadoğu	18	Yeniçağ
9	Özgür Gündem	19	Zaman
10	Posta		

The question of “What was the perception or idea of journalist / columnists about the negotiations with PKK?” Selected as research question. The negotiation with PKK also defined as “Oslo Negotiations” by the press because of the secret negotiation deals has been leaked between PKK and Turkish government authorities which was pursued in the capital city of Oslo of Norway.

As the results of the research, three groups of ideas have been identified consist of 1) supporting negotiations with PKK, 2) skeptical about negotiations and offering to take some steps before starting negotiations and 3) regretting the idea of negotiations with PKK.

According to the research findings three main groups of journalists/columnists have been identified supporting three different ideas. The groups and ideas are as follows:

- 1) **Those who supports negotiations with PKK:** Group members generally believe in necessity of negotiations and supports negotiations with PKK to find a solution to terrorism problem. Following columnists would be count as the supporters of the idea:

Journalists/ Columnists	Newspaper
Mete Çubukçu	Akşam
Ali Sirmen	Cumhuriyet
Ali Kenanoğlu	Günlük Evrensel
Ender İmrek	Günlük Evrensel
Yusuf Karataş	Günlük Evrensel
Fatih Altaylı	Habertürk
Mehmet Yılmaz	Hürriyet
Güneri Civaoglu	Milliyet
Hasan Cemal	Milliyet
Mehmet Tezkan	Milliyet
Metin Münir	Milliyet
Ayşe Batumlu	Özgür Gündem
Muzaffer Ayata	Özgür Gündem
Suat Bozkuş	Özgür Gündem
Veysi Sarısözen	Özgür Gündem
Mehmet Ali Birand	Posta
Cengiz Çandar	Radikal
Ezgi Başaran	Radikal
Koray Çalışkan	Radikal
Oral Çalışlar	Radikal
Emre Aköz	Sabah
Eser Karakaş	Star
Mehmet Ocaktan	Star
Mustafa Karaalioglu	Star
Nasuhi Güngör	Star
Ahmet Altan	Taraf
Demiray Oral	Taraf
Gürbüz Özaltnlı	Taraf
Hadi Uluengin	Taraf
Murat Çelik	Vatan
Okay Gönensin	Vatan
Ruşen Çakır	Vatan
Cem Küçük	Yeni Şafak
Kürşat Bumin	Yeni Şafak
Mehmet Metiner	Yeni Şafak
Murat Aksoy	Yeni Şafak
Tamer Korkmaz	Yeni Şafak

- 2) **Those who are skeptical about negotiations and are offering to take some steps before starting negotiations:** Group members generally believe in there must be some other steps that needs to be taken before starting negotiations before taking steps in directly negotiating with PKK.

Following columnists would be count as the supporters of the idea:

Journalists/ Columnists	Newspaper
Adem Yavuz Arslan	Bugün
Ahmet Taşgetiren	Bugün
Şükrü Küçükşahin	Hürriyet
Derya Sazak	Milliyet
Melih Aşık	Milliyet
Cüneyt Özdemir	Radikal
Nazlı Ilıcak	Sabah
Emre Uslu	Taraf
Kurtuluş Tayiz	Taraf
Markar Esayan	Taraf
Mustafa Mutlu	Vatan
Mehmet Kamış	Zaman

- 3) **Those who regrets the idea of negotiations with PKK:** Group members are in favor of regretting negotiations with PKK. Some also agree on that negotiations never bring peace to Turkey since PKK is a well known bloody terrorist organizations. Group members mostly agree that only way pissing PKK off is fighting against terrorism in military.

Following columnists would be count as the supporters of the idea:

Journalists/ Columnists	Newspaper
İsmet Özçelik	Aydınlık
Kurtul Altuğ	Aydınlık
Mehmet Ali Güller	Aydınlık
Sebahattin Önkibar	Aydınlık
Şahin Mengü	Aydınlık
İhsan Bal	Habertürk
Yalçın Bayer	Hürriyet
Melih Aşık	Milliyet
Ali Öncü	Ortadoğu
Necdet Sivasslı	Ortadoğu
Orhan Karataş	Ortadoğu
Yıldıray Çiçek	Ortadoğu
Rauf Tamer	Posta
Cüneyt Özdemir	Radikal
Eyüp Can	Radikal
Hasan Celal Güzel	Sabah
Mehmet Türker	Sözcü
Emin Pazarcı	Takvim
Emre Uslu	Taraf
Kurtuluş Tayiz	Taraf
Güngör Mengi	Vatan
Mustafa Mutlu	Vatan
Ahmet Gürsoy	Yeniçağ

Demir, F. (2013). Terör sorununa çözüm aranması bağlamında “Oslo görüşmeleri” tartışması ve Türk Medyasına yansımaları. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1314-1331.

Ahmet Takan	Yeniçağ
Ahmet Takan	Yeniçağ
Altınur Kılıç	Yeniçağ
İsrafil Kumbasar	Yeniçağ